

THAU
reklamebyrå as

THAU-gutten tegnet av Per Holck i 1944

100 år - 2023

Piller, vørtørøl og motorsykler!

Når THAU fyller 100 år er det som det eldste gjenlevende reklamebyrået i Norge. Historien deres speiler flere dramatiske omveltninger i bransjen.

Tekst: EGON LÅSTAD

100 års reklamehistorie

Hundre år har gått siden Harald Thaulow (1887-1971) gikk solo og startet sitt eget reklamebyrå i Kristiania, i 1923. Uten finanser og med manglende autorisasjon, måtte det utradisjonelle og kreative midler til for å lykkes som reklamemann. Oppturer, nedture, nyvinninger og vågemot har fulgt byrået siden.

Da Hans Chr. Seeberg (1904-1984) overtok Harald Thaulows Reklamebyrå i 1937 måtte han først lede firmaet gjennom økonomiske kriser og krig, før han gikk løs på den neste store jobben med å øke samarbeidet innad i markedsføringsbransjen. Som formann i Registrerte Reklamebyråers forening tok Seeberg direkte initiativ til opprettelsen av Institutt for Markedsføring (IFM) i 1958. Instituttet ble dannet etter modell fra det engelske Institute of Practitioners in Advertising (IPA), og Tyge Filseth ble ansatt som første leder. THAU påtok seg ansvaret for å dekke lønnen hans, og Seeberg gikk inn som første formann.

Etter at Tor Lilletvedt overtok THAU i 1984 kom det nye nedgangstider i bransjen. Disse kom byrået seg gjennom ved å bygge trygge og faste nettverk av selvstendige underleverandører. Samtidig måtte byrådriften skaleres ned til en mer hensiktsmessig størrelse. Spisskompetanse og spesialisering er nøkkelordene for dagens byrå, som nå eksisterer i sin fjerde inkarnasjon. I dag eies THAU av Cecilie Rasmussen og Wenche Warberg, med en kundeliste som i stor grad består av verdensledende legemiddelfirmaer som; AbbVie, Roche, Lundbeck og Novo Nordisk.

En kulturskatt pakket inn i gråpapir.

**Kunne de historiske
annonsene få nytt liv?**

Historisk arkiv

Cecilie og Wenche hadde jobbet i THAU siden 1990-årene da de fikk muligheten til å kjøpe byrået av Tor Lilletvedt i 2001. Under overtagelsen fikk de vite at det fulgte med et papirarkiv. Gjemt bort i et lagerrom og godt pakket inn i gråpapir skjulte det seg en kulturskatt.

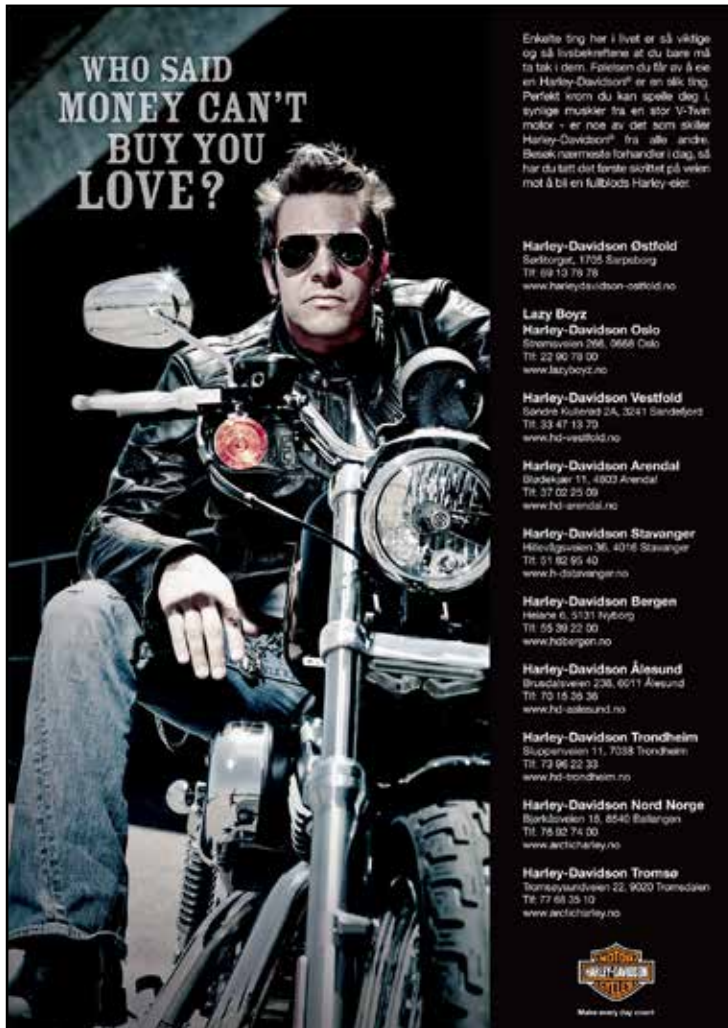
Som ved et trylleslag dukket det opp flere hundre utklippbøker like gamle som byråets kunder. Her hadde deres forgjengere limt inn annonser fra den spede starten og helt frem til 1980-tallet. Ved hjelp av denne arven bestemte den nye eierduoen seg for å prøve å gjeninnhente tidligere kunder. Kanskje kunne disse historiske annonsene få nytt liv!

Tidlig norsk tofarget annonse fra THAU, publisert i *Aftenposten* 27. januar 1926

Gammel kjærlighet ruster ikke

Harley-Davidson-importøren Sørensen og Balchen var kunde i THAU fra 1926 til slutten av 30-tallet. Etter en intens byråkonkurranse ble Harley-Davidson på nytt kunde i 2001.

WHO SAID
MONEY CAN'T
BUY YOU
LOVE?

Enkelt ting har i livet er så viktige og så livsbekreftende at du bare må ta tak i dem. Følelsen du får av å eie en Harley-Davidson® er en slik ting. Perfekt som du kan oppleve dag i dag. I synlige muskler fra en stor V-Twin motor - er noe av det som skiller Harley-Davidson® fra alle andre. Besøk nærmeste forhandler i dag, så har du tatt det første skritt på veien mot å bli en fullfjerdig Harley-er.

Harley-Davidson Ostfold
Sæfjordgt. 1705 Sarpsborg
Tlf. 89 10 76 76
www.harleydavidson-ostfold.no

Lazy Boyz
Harley-Davidson Oslo
Sivormveien 266, 0666 Oslo
Tlf. 22 90 78 00
www.lazyboyz.no

Harley-Davidson Vestfold
Sandre Kullen 2A, 3241 Sandefjord
Tlf. 33 47 13 70
www.hd-vestfold.no

Harley-Davidson Arendal
Bladekær 11, 4803 Arendal
Tlf. 37 02 25 09
www.hd-arendal.no

Harley-Davidson Stavanger
Håbergveien 36, 4016 Stavanger
Tlf. 51 82 65 40
www.h-dstavanger.no

Harley-Davidson Bergen
Hesane 6, 5131 Nyborg
Tlf. 55 39 22 00
www.hdbergen.no

Harley-Davidson Ålesund
Brudersveien 238, 6011 Ålesund
Tlf. 70 15 26 36
www.hd-alesund.no

Harley-Davidson Trondheim
Sluppenveien 11, 7038 Trondheim
Tlf. 73 96 22 33
www.hd-trondheim.no

Harley-Davidson Nord Norge
Børkåveien 18, 6540 Balangen
Tlf. 78 02 74 00
www.aectsharley.no

Harley-Davidson Tromsø
Tornevassundveien 22, 9020 Tromsø
Tlf. 77 68 25 10
www.aectsharley.no

Make every day count

Harley-Davidson THAU 2009

"VI TRE"

- Ja - vi må jo regne Harley'en til familien - vi er aldri hjemme en søndag vi tre. Harley'en med sine kjempekrefter bringer oss hurtig og sikkert landet rundt, billig, sunt og behagelig. 1936-modellene leveres prompt. Nye strømlinjer, smarte farver. Skriv etter katalog og priser.

HARLEY-DAVIDSON

A/S SØRENSEN OG BALCHEN
Utstillingslokale Handelsbyggn. Tlf. 61890

Vi har solgt Harley-Davidson i Norge i 23 år, og det har vist sig at den er solid og driftssikker som ingen annen motorsykkel.

Harley-Davidson THAU 1936

Boller og brus

- THAU vant konkurransen ved å levere den beste planen for markering av motorsykelgigantens 100-års jubileum, minnes Wenche.

- Harley-Davidson slet med et image-problem tidlig på 2000-tallet og THAU satte en helt ny tone da vi arrangerte åpent hus hos forhandlerne - med rosa ballonger, boller og brus. Jentekveldene vi fikk i stand ble en stor suksess, da det viste seg å være en god del motorsykelinteressert kvinner der ute.

De neste 10 årene fungerte THAU som Harley-Davidsons markedsavdeling i Norge.

UT I NATUREN

ryst byens støv av fettene. Kjærstranna, Moisan og de andre campingplassene er ikke rundt hjørnet med en smart 1935 modell.

HARLEY-DAVIDSON

A/S SØRENSEN og BALCHEN
UTSTILLINGSLOKALE HANDELSBYGNINGEN, TELF. 61890

Tegner: Per Holck, 1935

Fra jubileum til museum!

THAU's historiske materiale fikk også god mottakelse hos den tidligere stor-kunden Ringnes. – Den nye kontakten resulterte i et eget vørterøl-museum, forteller Cecilie. – Anledningen var feiringen av 100 år med «Kraft i kroppen» – en hyllest til vørterølets 100-årige historie.

«Vørterøl er både mat og drikke» står det å lese i flere av de gamle annonsene. Produktet har blitt markedsført som energikilde for alt fra toppidrettsutøvere til underernærte barn.

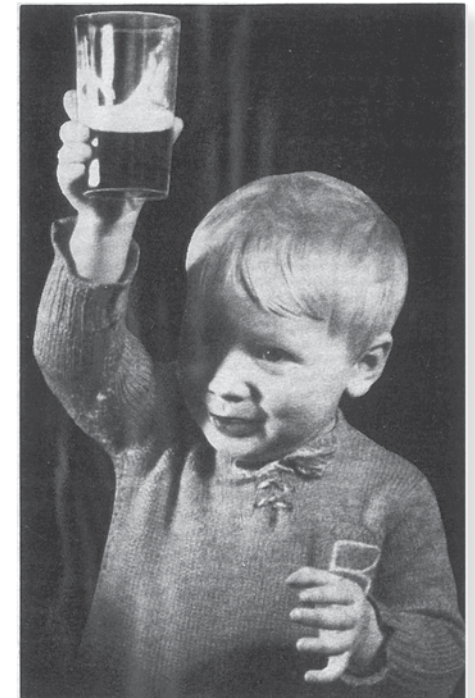
Ren energi i 100 år - museumskisse

Ja, her er det bare velstand hr. doktor. Men så forer vi også godt under med vørterøl. — Takk skal De ha for det rådet vi fikk av Dem. Det var storartet!

VØRTERØL
er sundt

FRYDENLUNDS BRYGGERI RINGNES BRYGGERI SCHOUS BRYGGERI

'Kål da mor!

SCHOUS
VØRTERØL

VS-36 anbefalt av over 400 norske læger.

Et eventyr begynner

Pastisj over A.M. Cassandres berømte plakat *L'atlantique*. Johs. Berggren, 1932

Kunstmalerens sønn

Harald Thaulow var sønn av den kjente kunstmaleren Fritz Thaulow og vokste opp i et hjem hvor Fridtjof Nansen, Edvard Grieg, Bjørnstjerne Bjørnson og Oscar Wilde var hyppige gjester. Da faren døde utdannet han seg til økonom og jobbet noen år i Sverige og Canada før han begynte som tekstforfatter i Fabritius og Sønners reklameavdeling. Denne jobben sa han opp i 1923.

På denne tiden var det kun de autoriserte annonsebyråene som hadde adgang til å markedsføre kundene sine i de store avisene. For å omgå systemet startet Thaulow derfor månedssbladet *Norsk Radio. Tidsskrift for radioteknik* (Økonomisk litteratur, 1923-24) med Olav Moe i Telegrafstyrets radioavdeling som redaktør. Thaulows sikret seg enerett til å anskaffe annonser til bladet. Provisjonen var høy og Thaulow sørget for å få maksimalt ut av avtalen. Da det første nummeret kom ut i oktober 1923 var bladet fullstappet med annonser. Reklamesidene tok mer plass enn det redaksjonelle innholdet til sammen.

Ivrig av suksessen holdt Thaulow frem med å skaffe seg egne kunder. En av de første var O. Mustad & Søn som er et av Norges eldste industriselskaper, og i 1925 var kundemassen blitt så stor at han måtte hente inn assistanse i form av en egen tegnesjef. Svenskfødte Johs. Berggren, som nylig hadde vært på studiereise i USA, fikk jobben. Nå brakte han nye idéer og ny stil til byrået.

Nyskapende annonser

Thaulow og Berggren huskes i ettertid som foregangsmenn innen tofargede annonser i Norge. Et av de tidligste stuntene deres viser en egenannonsen i *Aftenposten* med gulltrykk. Duoet satte raskt en ny standard for reklame i dagspressen.

Harald Thaulow og Johs. Berggren var både nyskapende og lekne, men ikke alt falt i like god jord. En egenannonsen med tittelen *Visne blade*, publisert i *Aftenposten* 23. mars 1926, gjorde eksempelvis narr av konkurrenten Fabritius og førte til heftig debatt innad i Reklameforbudets tidsskrift *Propaganda*. Utspillet ledet også til et hevnjerrig motsvar fra Fabritius i en tilsvarende parodisk form. Denne typen reklame var høyst uvanlig i sin samtid.

Avskjedsscenen. Holcks original er bevart i THAU's arkiv og viser Harald Thaulow som stillestående betrakter til at livsverket går i oppløsning. Bak ham står den nye eieren Seeberg, kledd opp som "indianer" klar til å dolke Thaulow i ryggen. Johs Berggren er på vei over til konkurrenten Gumælius, med flere av firmaets kunder, inkludert *Norsk kamgarn*, med seg. Påtroppende tegnesjef Hans Andersen triller av gårde med en liten baby. Sistnevnte forestiller Per Holck – den yngste i byrået.

Nøkkelromanen *Til Politimesteren* (Dansk utgave, Asbo Forlag, 1946).

Etter 9 år på siden av systemet greide Harald Thaulow i 1931 kunststykket å få byrået sitt autorisert av Oslo-avisenes Forening og Norsk Bladeierforening. Nå ble han endelig trukket inn i det gode selskap.

THAU
100 år

Året etter sørget Thaulows Reklamebyrå, Gumælius Annoncebureau og Industrieforbundets Annoncebureau for at Autoriserte Reklamebyråers Forening ble dannet. Formålet var "å virke som felles institusjon for medlemmene til varettagelse av disses interesser overfor avisene, de forskjellige institusjoner og publikum».

Eierskifte og splid

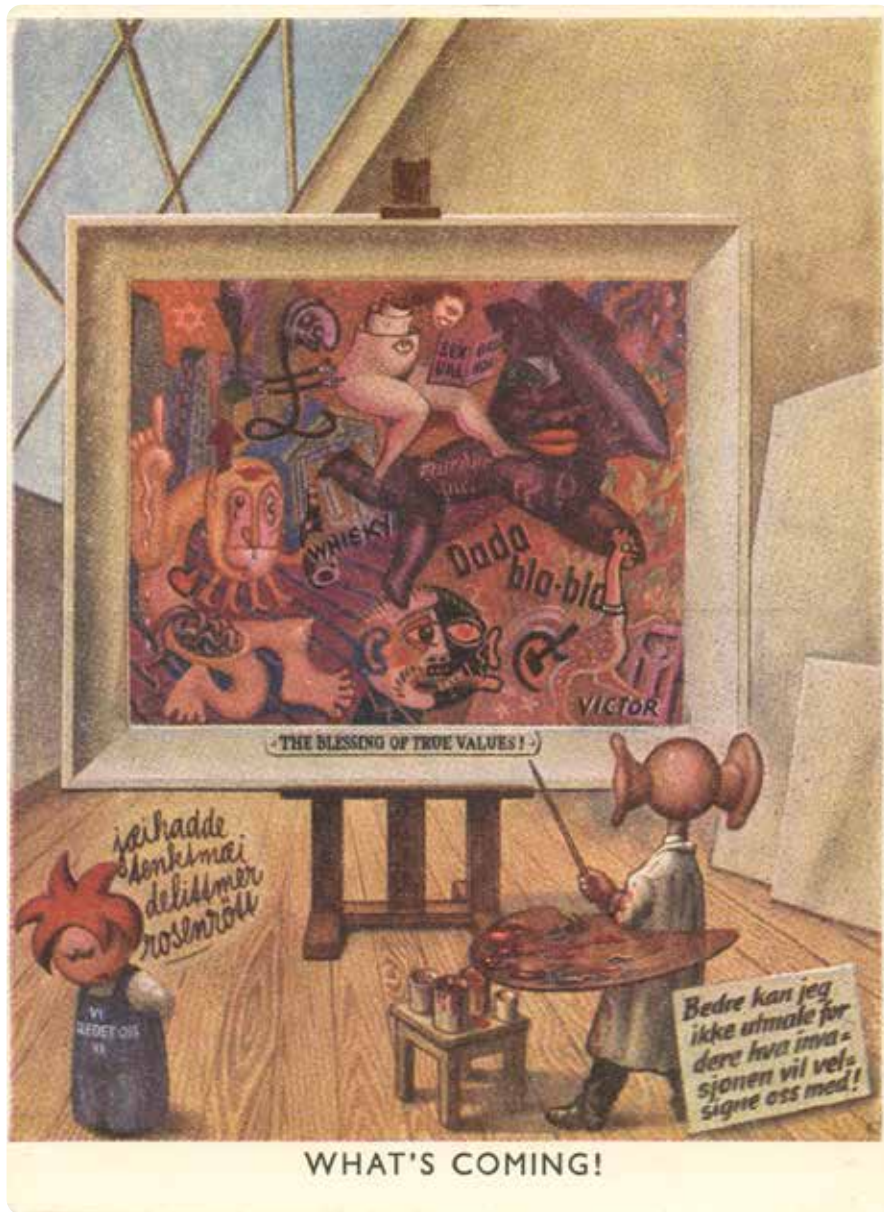
Ting gikk godt og i 1932 ble også tegnestaben utvidet med to nye stillinger. Den ene av disse tegnerne var Per Holck. Unggutten hadde jobbet som bud i byrået siden han var 14 år, og fått påspandert tegneskole om kveldene. Nå ble han ansatt som fulltidstegner i en alder av 16. Holck gikk etter hvert videre som politisk avistegner for VG og Morgenbladet. Før dette skulle han komme til å sette sitt tydelige preg på mange av THAU's reklamer.

Per Holck var blant tegnerne som gjennomlevde THAU's første eierskiftet i 1937. På grunn av økonomisk ufore måtte Thaulow tre til side da etterfølgeren Hans Chr. Seeberg ble satt inn av banken til å drive det nystartede aksjeselskapet THAU Reklamebyrå. Seeberg overtok samtidig kundene og goodwillen fra det gamle byrået. Dramatikken rundt disse omstendighetene kan man lese ut av Per Holcks vitsetegning med tittelen *Avskjedsscenen*.

Thaulow ble værende noen år til i byrået som produksjonssjef, men etter at han ble permittert pinsen 1940 kom han aldri tilbake. De neste tjue årene fikk han derimot sikret seg en årlig lønn fra THAU Reklamebyrå mot at han unnlot å møte opp på kontoret. De bakenforliggende årsakene til denne høyst ualminnelige avtalen kan de som er nysgjerrige lese mer om i THAU's interne dokumenter.

Thaulow debuterte kort tid etter som forfatter, under pseudonymet Jon Hell. Det første han skrev var en hevnroman. Kriminalromanen *Til Herr Politimesteren* (1941) er en nøkkelroman hvor Thaulow allegorisk beretter om sitt eget liv og virke. Handlingen pågår riktignok i et begravningsbyrå, men flere av personene i boken er lett fordekte kjenninger fra reklamebransjen. Romanen ble en umiddelbar suksess og kom ut i stadig nye opplag og føljetonger. Boken er også oversatt til flere språk.

Verdenskrig og reklamekrig

WHAT'S COMING!

The Grand Window nr. 23: WHAT'S COMING. Postkort A6. Harald Damsleth 1944

Reklamekrigen

Med krigen kom nye konflikter, på tvers av vennskapsbånd. Seeberg, som hadde vært daglig leder i Herolden Annoncebureau i 1936 opplevde nå at tidligere kollegaer som Harald Damsleth påtok seg propagandaarbeid for NS og den tyske okkupasjonsmakten. THAU og Herolden hadde hatt samme regnskapsfører siden 1937. Per Holck hadde også en svoger som var nyansatt som reklametegner hos Herolden. Båndene var tette.

Under krigen oppsto det en fascinerende form for tegnekrig mellom Holck og Damsleth. Deler av dette er dokumentert i THAU's arkiv gjennom de famøse NS-propagandakortene «The Grand Window». Per Holcks reklameannonser for firmaet G. Aasgaard hadde gjort reklamefiguren Flatbrød-Leiv til et særegent frihetssymbol i Norge under okkupasjonen. Damsleth harselerte direkte med denne figuren i propagandavinduet på Grand Hotel i Oslo.

Per Holck er ellers kjent for å ha unnsloppet sensuren da han tegnet en parodi av Adolf Hitler på forsiden til *Norsk Ukeblad* nr. 49 i 1942. Da Gunnar Bratlie gjentok et lignende stunt med en signert forsidekarikatur av Quisling i 1943, ble han fengslet og sendt til Grini.

Flatbrød-Leiv – en av landets mest verdifulle reklamefigurer. Fra THAU-stumpen nr. 6, 1945

Privatarkivet forteller

For historieinteresserte er arkivet til THAU en aldri så liten kulturskatt. Blant gamle protokoller, brevkorrespondanse og aksjebrev finnes også byråets egne tidsskrift THAU-verk (1938-1965) og storformatsporteføljene THAU-stumpen (1941-1948). Disse eksklusive trykksakene ble opprinnelig sendt ut til kunder og samarbeidspartnere og er vanskelige å spore opp andre steder i dag. Det redaksjonelle innholdet i de tidligste utgivelsene har en selvironisk snert som gir flere artige skråblikk på datidens bransje.

Så like som to Frisco

Tobakksreklame fra 1950-årene signert Åshild Brandvold i THAU.

Måten arkivet er bevart på gir unike innganger til reklame- og illustrasjons-historien i Norge. Flere kulturpersonligheter har vært innom byrået, fra avis-tegneren Ulf Aas til musikeren Roell (Yukon) Havig Gjelseth og hans svenske kone Inga – født Lindner.

Blant andre markante tegnere kan nevnes Åshild Brandvold, Finn Havrevold og Holger Engholm. Flere annonser i utklippbøkene er signert d – for Damsleth.

Velkommen inn (1938). Brosjyre med presentasjon av tegnerne i THAU.

Spesialisering og smartere jobbing

Gjennom turbulente tider

Tor Lilletvedt overtok byrået etter Seeberg i 1983, og takket være hans omstrukturering klarte byrået seg gjennom svært turbulente tider i reklamebransjen på 80- og 90-tallet. Tor mente det var smart å jobbe i nettverk framfor å bygge opp en tung byråadministrasjon og inngikk faste samarbeidsavtaler med grafiske designere, reproanstalter (dette var før den digitale tidsalderen), fotografer og filmfolk. Byråets ansatte var konsulenter, prosjektledere og tekstforfattere. Og på toppen, en smidig administrasjon. Kundelisten var sammensatt i disse årene, men begynte så smått å få en overvekt av leverandører av helserelaterte tjenester og produkter. En av de største var Astra, senere AstraZeneca – en av verdens største legemiddelprodusenter.

Tor Lilletvedts visjon om nettverksjobbing ble ytterligere rendyrket da Wenche Warberg og Cecilie Rasmussen kom inn som nye eiere i 2001. Eierskiftet førte også til en tydeligere spesialisering. Cecilie har bakgrunn fra legemiddelindustrien og det ble naturlig å videreutvikle byråets spisskompetanse på markedsføring av helserelaterte produkter og tjenester.

THAU i dag

I dag jobber THAU primært med store internasjonale legemiddelprodusenter. Det som lages av annonser og markedsmateriell er rettet mot helsepersonell og underlagt strenge regler for markedsføring av legemidler.

– Men det er givende å jobbe innenfor et stramt rammeverk, det betyr jo bare at vi må være ekstra kreative for å få fram et budskap og samtidig følge gjeldene regler, sier daglig leder Cecilie Rasmussen.

Fortellinger om mestring og håp.
Brosjyre for Roche Norge. Foto: Dag Spant.

Hemorroider. Facebook-annonser for Aspen Sverige.

Snakk om vekt.
Annonser for Novo Nordisk.

Om noen år

– Wenche og jeg har drevet THAU reklamebyrå i 22 år, sier daglig leder Cecilie Rasmussen. – På ett eller annet tidspunkt må THAU's fantastiske historie forvaltes av noen andre enn oss. Når vi kommer så langt, kommer vi til å se etter noen som både vil videreføre navnet THAU og som ser verdien som ligger i arkivet vårt.

Veien videre

De første hundre årene er overstått.
Hvor går de neste?

Wenche Warberg
wenche@thau.no
M: 97 01 40 31

Cecilie Rasmussen
cecilie@thau.no
M: 92 88 31 05

Mange av de største annonsørene i Norge har vært kunder i THAU

Her er et lite utvalg

- Askim Gummivarefabrikk
- Bjølsen Valsemølle
- Braun
- Chr. Bjelland & CO
- Christiania Bank
- Coca-Cola
- Diplom-Is
- Dunlop Rubber Company
- Esso
- Frionor
- Frydenlund Bryggeri
- Hadelands Glassverk
- A/S Hansa Bryggeri
- Jotun Kemiske Fabrikk
- Kavli
- Kongsberg Våpenfabrikk
- Midelfart & Co
- Narvesens Kioskkompani
- Nidar Chokoladefabrik
- Norges Statsbaner
- Norrøna Skifabrikk
- Renault
- Ringnes Bryggeri
- Steen & Strøm
- Sørensen & Balchen
- Verdens Gang
- W. Jordan Børste & Penselfabrik

Annonsen for Coca-Cola. THAU 1962

Andre viktige hendelser i 1923

- Klokkespill av Big Ben ble kringkastet på radio for første gang av BBC i 1923.
- Jomfruturen til det første amerikanske luftskipet, USS Shenandoah fant sted i september 1923.
- Walt Disney Company blir grunnlagt av Walt og broren Roy i oktober 1923.
- Insulin blir generelt tilgjengelig for behandling av diabetes.
- De første neonreklameskiltene blir satt opp i USA basert på Nikola Teslas oppfinnelse av neongass opplyst av strøm.

THAU-gutten, 1960

THAU
reklamebyrå as

www.thau.no
thau@thau.no